

Приймак Вадим Анатолійович,
начальник відділу з питань запобігання
та виявлення корупції Міністерства
оборони України

АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ 2017 РОКУ)

Запорукою успіху оборонних реформ є зниження рівня корупції як суспільно небезпечного явища.

Нині антикорупційна діяльність Міністерства оборони України (Міноборони) спрямована на реалізацію вимог законодавства у сфері запобігання корупції, зокрема Державної антикорупційної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки та Антикорупційної програми Міноборони на 2017-й рік.

Цього року завершується виконання завдань і заходів зазначених програмних документів. Переважна більшість заходів виконано в повному обсязі.

За оцінкою Національного агентства з питань запобігання корупції, Міноборони є одним із трьох передових центральних органів виконавчої влади за напрямом запобігання корупції. Цей висновок підкріплено результатами соціологічного дослідження, проведеного НАЗК в серпні 2017 року. За Індексом довіри населення до органів державної влади, Збройні сили (поряд з НАБУ) знаходяться на третьому місці після ЗМІ та громадських організацій.

Нині в Міноборони розпочато розроблення нової Антикорупційної програми на 2018–2020 роки. Із цією метою наказом Міноборони від 23 жовтня 2017 року № 550 утворено Комісію з оцінки корупційних ризиків. До її складу входять представники структурних підрозділів, Громадської ради, Експертного антикорупційного консультативно-дорадчого комітету, Незалежного антикорупційного комітету, Проектного офісу реформ та іноземних радників. Підсумком роботи Комісії буде Звіт за результатами оцінювання корупційних ризиків, який стане складовою нової Антикорупційної програми.

Протягом 2015–2016 років в оборонному відомстві утворено єдину систему запобігання корупції, опрацьовано нормативно-правову базу, проведено навчання осіб, відповідальних за запобігання корупції в структурних підрозділах Міноборони, органах військового управління та державних підприємствах.

Це надало можливість 2017 року зосередити зусилля на напрямі виявлення корупції. Його реалізують у взаємодії з підрозділом внутрішнього контролю Головної інспекції, Службою внутрішнього аудиту, Військовою службою правопорядку у Збройних силах України та іншими правоохоронними органами.

Протягом року здійснено низку заходів щодо зниження рівня корупції та виявлення корупційних схем за цими напрямами роботи, зокрема:

- проведено 32 службові розслідування та антикорупційні перевірки;

- упродовж червня–серпня 2017 року перевірено інформацію стосовно 370 директорів держпідприємств, їхніх заступників і бухгалтерів на наявність у їх володінні приватних підприємств та корпоративних прав, конфлікту інтересів, щодо роботи за сумісництвом. Рішенням керівництва Міноборони матеріали стосовно 52 посадових осіб направлено до правоохоронних органів для притягнення до відповідальності, 16 із них уже звільнено з роботи;

- перевірено дотримання антикорупційного законодавства в органах військового управління та вищих військових навчальних закладах;

- призупинено корупційну схему з виведення зі сфери функціонального управління Міноборони земельної ділянки в м. Вінниця площею 0,5 га для будівництва житлового багатоповерхового комплексу;

- завершено розслідування корупційних правопорушень у діяльності Одеської філії та Концерну «Військторгсервіс» у зв'язку зі зменшенням обсягів оренди торговельних місць на території ТОВ «Промтоварний ринок» (м. Одеса). Деяких керівників звільнено, матеріали передано до правоохоронних органів;

- перевірено держпідприємство «Львівський військовий лісокомбінат» щодо дотримання антикорупційного

законодавства. За грубі порушення Кодексу законів про працю директора підприємства звільнено з роботи;

– з виїздом у зону АТО фахівці служби внутрішнього аудиту перевіряють порядок виплати премій за знешкоджені озброєння та військову техніку;

– переглянуто зміст укладених підприємствами договорів на будівництво житлових комплексів на земельних ділянках військових містечок щодо законності й відповідності інтересам Міноборони;

– здійснено перевірку виконання антикорупційного законодавства в Управлінні нормативно-методичного забезпечення та моніторингу володіння, використання та розпорядження нерухомого майна і земель. Міністр прийняв жорсткі рішення стосовно керівника зазначеного підрозділу;

– виявлено низку фактів з ознаками корупційних правопорушень у діяльності квартирно-експлуатаційного відділу Харківського гарнізону, розпочато досудове розслідування, керівника цього підрозділу затримано.

Посилено взаємодію з правоохоронними органами. Заходи з протидії корупції тривають. Зокрема, за три квартали 2017 року за даними Національної поліції правоохоронні органи виявили, а суди притягнули до відповідальності за адміністративні корупційні правопорушення 10 посадових осіб, з них: 6 – отримували дохід від підприємницької діяльності, 4 – не зазначили про наявність конфлікту інтересів. Частина цих правопорушень – результат антикорупційної некомпетентності командирів військових частин і їхніх заступників.

Стосовно 50 осіб, які вчинили кримінальні корупційні правопорушення, справи розглядають у судах. Щодо 19 осіб вироки судів уже набрали законної сили, з них 18 – засуджено, 1 – виправдано.

Крім того, у Міноборони на оперативному обліку та контролі знаходиться інформація стосовно 135-ти кримінальних корупційних злочинів. Із них учинено: у квартирно-експлуатаційних органах – 37 злочинів, або 28 %; військових комісаріатах – 28 злочинів (20 %); лігоспах – 15 (11 %); управліннях капітального будівництва – 8 (6 %). Разом ці структури видають два з трьох корупційних правопорушень, які за змістом пов'язані з: розтратами військового майна (20 %);

зловживанням владою (21 %); службовим підробленням (35 %); прийняттям неправомірної вигоди (хабара) (24 %).

Таким чином, у Міноборони триває робота щодо виявлення корупційних правопорушень, однак процес самоочищення потребує активізації на всіх рівнях військового управління.

Заходи щодо запобігання корупції є пріоритетним напрямом, що пов'язаний з утвердженням доброчесності в середовищі військових посадових осіб і держслужбовців.

Упродовж 2015–2017 років у Міноборони сформовано дієву систему роботи та структуру органів, що здійснюють заходи щодо запобігання корупції, а саме:

- аналогічні антикорупційні програми розроблено в усіх органах військового управління;

- встановлено єдину систему організації та планування заходів щодо запобігання корупції, її зміст роз'яснено в Організаційно-методичних вказівках з питань реалізації державної антикорупційної політики в діяльності Міноборони та Збройних сил України 2017 року;

- у кожному структурному підрозділі Міноборони, органах військового управління, до держпідприємства включно визначено посадових осіб, які відповідають за запобігання корупції;

- у містах Львові, Одесі, Дніпрі, Харкові розпочали роботу територіальні підрозділи з питань запобігання та виявлення корупції;

- виконується План заходів (дорожня карта) щодо зниження корупційних ризиків при формуванні та реалізації військової кадрової політики в Збройних силах України в 2017–2020 роках. Упроваджено перевірку на поліграфі персоналу Міноборони, який має доступ до ресурсів і державної таємниці. Триває робота щодо люстрації. У березні Міністр оборони затвердив Кодекс доброчесної поведінки військовослужбовців і цивільного персоналу Міністерства оборони України та Збройних сил України;

- у Науковому центрі проблем запобігання корупції в секторі безпеки й оборони Національного університету оборони України цього року на курсах підвищення кваліфікації з питань запобігання корупції пройшли навчання 697 осіб. 20–22 листопада 2017 року на найвищому державному рівні за

участю експертів країн НАТО проведено III Міжнародний антикорупційний тиждень, який надав можливість узагальнити вітчизняний досвід протидії корупції й проаналізувати поради закордонних фахівців;

– здійснюється системне інформування громадськості про стан антикорупційної реформи в Міноборони;

– організовано міжнародне співробітництво в сфері запобігання корупції за участю Офісу зв'язку НАТО в Україні, Міноборони Великої Британії, міжнародної неурядової антикорупційної організації Transparency International.

У березні цього року з Transparency International Україна підписала Меморандум про співпрацю з питань моніторингу антикорупційної діяльності Міноборони.

Таким чином, Міністерством оборони України вживає заходів, що спрямовані на запобігання та виявлення порушень антикорупційного законодавства, забезпечення ефективного використання фінансових і матеріальних ресурсів.

Саме завдяки їм удалося стабілізувати ситуацію у сфері протидії корупції, забезпечити пріоритет запобіжних заходів, запровадити дієві заходи контролю для мінімізації ризиків прийняття неефективних управлінських рішень та втрат коштів і майна, закласти засади для досягнення відчутного ефекту в цій сфері в найближчій перспективі.

Розпутенко Іван Васильович, директор Інституту публічного управління та адміністрування Національної академії державного управління при Президентові України, доктор наук з державного управління, професор

ОСОБЛИВОСТІ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

Корупція – одна з найактуальніших суспільних проблем усіх держав світу. Для України корупція стала чинником, що реально загрожує національній безпеці та конституційному ладу. За даними проведеного аудиторської компанією Ernst&Young дослідження, наша держава 2017 року опинилася